

Editörden...

Sevgili Okurlarımız,

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi'nin 2021 yılının ilk sayısı olan Mart, 22. Cilt, 1. Sayısı ile yeniden karşınızdayız. Her zaman olduğu gibi, öncelikle dergimize katkı sağlayan yazarlarımıza, hakemlerimize, okurlarımıza, Akademik Danışma Kurulumuza ve Editörler Kurulumuza sizlerin huzurunda teşekkür ediyorum. Editörler Kurulu olarak dergimizi niceliksel ve niteliksel olarak daha üst seviyelere taşımak için yoğun çaba sarf ettiğimizi sizlere bildirmek isterim.

Bu sayımızda yer alan makaleleri tanıtmaya geçmeden önce sizleri Dergimize ilişkin önemli gelişmelerden haberdar etmek isterim. İlk olarak, Scopus ve SSCI başta olmak üzere diğer indekslerde taranmak için başvurularını tamamlayan Dergimizin bu süreci daha hızlı bir şekilde gerçekleştirmesi için 15.01.2021 tarihinden itibaren dergimize yüklenen çalışmaların değerlendirme süreci tamamladıktan sonra *hem Türkçe hem de İngilizce tam metin* olarak yayımlanması kararını aldık. Bu doğrultuda anadili Türkçe olan yazar(lar) tarafından kaleme alınan çalışmalar için hakem değerlendirme sürecini tamamladıktan ve kabul aldıktan sonra *sertifikalı redaksiyon hizmeti veren bir şirketten alınan belge (sertifika)* ile birlikte makalenin İngilizce tam metninin de Dergimizin sistemine yüklenmesi istenecektir. Çalışma, anadili Türkçe olan yazar(lar) tarafından İngilizce dilinde kaleme alınmışsa makale dergimize ilk kez yüklenirken *sertifikalı redaksiyon hizmeti veren bir şirketten alınan belge (sertifika)* ile birlikte yüklenecek ve makale kabul aldıktan sonra yazar(lar)dan Türkçe kopyasını da sisteme yüklemeleri istenecektir. Anadili İngilizce olan yazar(lar) tarafından kaleme alınan çalışmalardan da ilk başvuru sırasında *sertifikalı redaksiyon hizmeti veren bir şirketten alınan belge (sertifika)* ile birlikte makaleyi sisteme yüklemeleri istenecektir. Konu ile ilgili daha ayrıntılı bilgiye dergimizin [Yazım Kurallarında](#) yer alan “Makalelerin Değerlendirilme ve Yayımlanma Süreci” bölümünden ulaşabilirsiniz. Ayrıca Türkçe ve İngilizce dillerinde yazılacak olan makaleler için şablonlarımızı da güncelledik, bunlara [Türkçe Şablon](#) ve [İngilizce Şablon](#) bölümlerinden ulaşabilirsiniz.

İkinci olarak, dergimizde yayımlanan çalışmaların yönetsel olarak da niteliğini ve niceliğini artırmak amacıyla 15.01.2021 tarihinden itibaren *meta-analiz veya meta-sentez dışındaki derleme çalışmaları* dergimizde değerlendirmeye almama kararını verdik. Bu doğrultuda erken görünümde yer alan ve hakemlik süreçleri devam eden derleme çalışmalara ileriki sayılarda yer verilecektir. Derleme makalelerin yayımlanma süreci tamamlandıktan sonra ise yılda dört kez yayımlanan dergimizde her sayıda sekiz araştırma ve iki meta-analiz veya meta-sentez çalışması olmak üzere 10 çalışma yayımlanacaktır.

Üçüncü olarak, 2021 yılında da dört sayı olarak çıkmaya devam etme kararı aldık. Ancak halihazırda her sayıda altı araştırma ve iki derleme makale ile çıkıyorduk. 2021 Mart sayımızdan itibaren her sayıda sekiz araştırma ve iki derleme makale olmak üzere her sayıda 10 makale yayımlama kararı aldık. Böylece erken görünümde bekleyen makalelerin hızla asıl sayıya girmesini ve yazarlarımızın mağduriyet yaşamamalarını amaçladık.

Son olarak, dergimizin zamanında çıkabilmesini sağlamak, yazarlarımızın zaman açısından mağduriyet yaşamalarını önleyebilmek ve editöryal okuma süreçlerini hızlandırmak amacıyla Editörler Kurulumuza yeni arkadaşlarımızın katılmasının daha uygun olacağı kararını aldık. “Editör Yardımcılığı” görevini yürütmek üzere “Yazım ve Dil Editörlüğü” için aramıza katılan Bursa Uludağ Üniversitesinden *Dr. Öğr. Üyesi Özlem TOPER*, Eskişehir Osmangazi Üniversitesinden *Dr. Öğr. Üyesi Derya GENÇ-TOSUN*, Pamukkale Üniversitesinden *Dr. Öğr. Üyesi Özgül ALDEMİR-FIRAT*, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinden *Dr. Öğr. Üyesi Candan Hasret ŞAHİN*, Ankara Üniversitesinden *Öğr. Gör. Dr. Burcu KILIÇ-TÜLÜ* ve Marmara Üniversitesinden *Arş. Gör. Dr. Onur ÖZDEMİR*'e; “İngilizce Dil Editörlüğü” için aramıza katılan Bursa Uludağ Üniversitesinden *Dr. Öğr. Üyesi Ceyda TURHAN* ve Hacettepe Üniversitesinden *Arş. Gör. Dinçer SARAL*'a; “Ölçme Değerlendirme Editörlüğü” için aramıza katılan Ankara Üniversitesinden *Öğr. Gör. Dr. Özge ALTINTAŞ*, *Arş. Gör. Dr. Cansu AYAN* ve *Arş. Gör. Dr. Fatma KIZILTOPRAK*'a ve “Teknik Sorumlu” olarak aramıza katılan Anadolu Üniversitesinden *Dr. Gizem YILDIZ* ile *Arş. Gör. Serap DOĞAN*, Sakarya Üniversitesinden *Arş. Gör. Uğur YASSIBAŞ* ve Hacettepe Üniversitesinden *Arş. Gör. Şemsi Kübra AKKUŞ*'a hoş geldiniz diyerek çalışmalarında başarılar diliyorum. Bu süreçte Dergimizde yayınlanan makalelerin nicelik ve niteliğinin artırılmasına sağlayacakları katkı ve özverili çalışmaları için şimdiden kendilerine çok teşekkür ediyorum. Ayrıca bu sayımızdan itibaren Teknik Sorumlu olarak yer aldığı ekibimizden ayrılan *Arş. Gör. CebraİL KARADAŞ*'a dergimize yaptığı katkıları ve özverili çalışmaları için sizlerin huzurunda çok teşekkür ediyorum ve bundan sonraki çalışmalarında başarılar diliyorum.

Yeni duyurularımızda da belirttiğimiz gibi Dergimizin bu sayısında sekiz araştırma ve iki derleme makalesi yer almaktadır. Bu çalışmaları kısaca sizlerle paylaşmak istiyorum. Bu sayımızda yayımlanan ilk araştırma makalesi *Emine YİĞİTOĞLU* ve *Serhat ODLUYURT* tarafından yürütülen “*Otizm Spektrum Bozukluğu Tanısı Koyan Doktorların Tıbbi Tanılama Sürecine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi*” adlı çalışmadır. Bu araştırmanın amacı, İç Anadolu Bölgesindeki bir üniversite hastanesinde çalışan çocuk psikiyatri ve çocuk nöroloji doktorlarının OSB tanısı koyarken izledikleri basamaklara ve yaşadıklarına ilişkin görüş ve önerilerinin

belirlenmesidir. Araştırmada nitel araştırma deseni kullanılmış ve veriler yarı-yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Elde edilen bulgulara göre araştırmaya katılan doktorların OSB tanısı koyarken hem organik hem de çevresel nedenleri araştırdıkları, OSB tanısına yönlendiren yetersizlik alanları olarak çoğunlukla sosyal etkileşimsel alandan bahsettikleri belirlenmiştir. Bulgulara, araştırmaya katılan doktorların OSB tanısı koyarken çoğunlukla Türkçe geçerliliği olan tarama ve tanılama araçlarını kullandıkları, tanı koyarken tıbbi işbirliklerinden yararlandıkları; fakat eğitimciler ile de daha çok işbirliği içinde olmanın gerekliliği üzerine görüş bildirdikleri görülmüştür. Doktorların tanı sürecinde en büyük sorun olarak aile tepkilerinden bahsettikleri ve bu tepkilerin tanıyı etkilememesi için aileye psiko-eğitim uyguladıklarını belirttikleri de belirlenmiştir. Ayrıca doktorların OSB'nin görülme sıklığındaki artışın nedeni olarak çoğunlukla değişen yaşam tarzlarını işaret ettikleri raporlanmıştır.

“*İşitme Kayıplı Çocuğu Olan Annelerin Çocuklarına İlişkin Gereksinimler ve Destekler Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi*” adlı ikinci araştırma makalesi *Ramazan BEKAR, Yıldız UZUNER ve Osman ÇOLAKLIOĞLU* tarafından kaleme alınmıştır. Araştırmanın amacı, işitme kayıplı çocuğu olan annelerin çocuklarına ilişkin gereksinimleri ve destekler hakkındaki görüşlerini incelemektedir. Betimsel durum çalışması olarak desenlenen araştırmanın katılımcıları, çocukları işitme kayıplı ve çocuklarının birincil bakıcıları olan 11 annedir. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme, araştırmacı günlüğü ve doküman incelemesi yoluyla toplanmıştır. Toplanan veriler betimsel olarak analiz edilmiştir. Annelerin gereksinimleri bilgi, eğitim, psikososyal, maddi, öngörülen gereksinimler başlıkları altında toplanmıştır. Ailelerin gereksinimlere ilişkin destek aldıkları kaynakların yakın çevreleri, uzmanlar, internet, devlet ve çocuğu işitme kayıplı olan aileler olduğu görülmüştür. Annelerin gereksinimlerine ilişkin beklentileri yoğun olarak maddi gereksinimlerine yönelik devlet desteğinin artması yönündedir. Anneler, işitme kayıplı çocuğu olan ailelere yönelik olarak çocuklarıyla ilgilenmelerini önermişlerdir. Annelerin bilgi gereksinimlerinin diğer gereksinimleriyle ilişkili olduğu, bilgi gereksinimlerinin karşılanması durumunda diğer gereksinimlerinin bir kısmının da karşılanabileceği ileri sürülmüştür.

Üçüncü araştırma makalesi *Şerife ŞAHİN ve Arzu ÖZEN* tarafından yürütülen “*Ardışık ve Gömülü Denemeler: Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocuklara Toplumsal Uyarı İşaretlerinin Öğretimi*” adlı çalışmadır. Araştırmada otizm spektrum bozukluğu (OSB) olan çocuklara toplumsal uyarı işaretlerinin öğretiminde, ardışık denemelerle sunulan öğretim (ADÖ) ile gömülü denemelerle sunulan öğretim (GDÖ) düzenlemesinin etkililik ve verimliliği karşılaştırılmıştır. Araştırmada sabit bekleme süreli öğretim, ardışık olarak masa başında ve gömülü olarak oyun etkinlikleri içerisinde iki farklı düzenleme şeklinde sunulmuştur. Araştırmaya yaşları 44-64 ay arasında değişen OSB tanılı dört erkek çocuk katılmıştır. Araştırma uyarlamalı dönüşümlü uygulamalar modeli ile gerçekleştirilmiştir. Bulgular her iki öğretim düzenlemesinin de eşit derecede etkili olduğunu göstermiştir. Verimlilik bulguları ise ADÖ düzenlemesinin daha verimli olduğu yönündedir. Araştırmada katılımcılara hangi öğretim düzenlemesi ile öğrenmeyi tercih ettikleri sorulmuş, katılımcılardan ikisi ADÖ düzenlemesini tercih ederken ikisi GDÖ düzenlemesi ile öğrenmeyi tercih etmişlerdir.

Zeliha TENİKECİ ve Nilgün CEVHER-KALBURAN tarafından kaleme alınan dördüncü araştırma makalesi “*Özel Gereksinimli Çocuğu Olan Ebeveynlerin Açık Hava Oyun Parklarına İlişkin Görüşleri*” adını taşımaktadır. Bu nitel araştırmada okul öncesi eğitime devam eden özel gereksinimli (ÖG) çocuğu olan ebeveynlerin açık hava oyun parklarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Denizli ilindeki özel eğitim kurumlarına devam eden 0-6 yaş çocuğu olan toplam 12 ebeveyn dahil edilmiştir. Veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre, ebeveynlerin açık hava oyun parkları ile ilgili görüşleri olumsuz görüşler, kaygılar, beklentiler, olumlu görüşler olmak üzere dört ana kategoride toplanmıştır. Ebeveynlerin fiziksel çevre ve sosyal çevreye ilişkin olumsuz görüşleri ve beklentileri olduğu saptanmıştır. Ayrıca, ebeveynlerin açık hava oyun parkları ile ilgili olumlu görüşlerinin ÖG çocuğunun parkta sergilediği duygu ve davranışlar ile ilişkili olduğu belirlenmiştir.

Beşinci araştırma makalesi olan “*Özel Yetenekli Çocukların Kendi Arkadaşlık İlişkilerine Yönelik Görüşleri*” adlı çalışma *Fidan ÖZBEY, Hadiye ELLİBEŞ-CERRAH ve Şükran ARPAZ-ÜNSAL* tarafından kaleme alınmıştır. Çalışma özel yetenekli çocukların kendi arkadaşlık ilişkilerine yönelik görüşlerini belirlemeyi amaçlayan nitel bir araştırmadır. Çalışma grubu Düzce, Bolu ve Samsun illerinde yaşayan özel yetenekli 12 öğrenciden oluşmuştur. Veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış Arkadaşlık İlişkileri Görüşme Formu kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizi aşamasında 9 tema oluşturulmuş ve bulgular bu temalar altında düzenlenmiştir. Bu temalar; birliktelik, çatışma, yakınlık, iletişim, yardım, bağlılık, güven, özdeşim ve sadakat temaları olarak sıralanmıştır. Bulgulara göre; öğrenciler arkadaşlarının evlerine sık sık gidip birlikte zaman geçirdiklerini, onlarla zaman geçirmekten keyif aldıklarını öte yandan yalnız zaman geçirmeyi de sevdiklerini göstermiştir. İyi bir arkadaşta aradıkları en temel özelliğin güven olduğu belirlenmiştir. Özel yetenekli çocuklar arkadaşlarıyla bazı konularda tartışmalar da hata kendilerinde olduğu zaman mutlaka özür dilediklerini; arkadaşlarının fikir ve düşüncelerini önemsediklerini ve onların sorunları ile yakından ilgilendiklerini; kendilerinin arkadaşları tarafından sevildiklerini; karşılıklı olarak sırlarını tuttuklarını ve birbirlerini koruduklarını;

arkadaşlarının yerinde olsaydı kendisi ile arkadaşlık kurmak isteyebileceklerini; arkadaşlarının başarıları ile mutlu olduklarını ve kendi başarıları ile de arkadaşlarının mutlu olduklarını, fakat arkadaşları kendilerini kötü bir yola sürüklerse onlarla arkadaşlıklarını keseceklerini ifade etmişlerdir.

“Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı: Sınıf ve Rehberlik/Psikolojik Danışmanlık Öğretmenlerinin Deneyimleri” adlı altıncı araştırma makalesi *Sezgin ÖZAN* ve *Ayşe Dolunay SARICA* tarafından kaleme alınmıştır. Araştırmada sınıf öğretmenleri ile rehberlik ve psikolojik danışmanlık (RPD) öğretmenlerinin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) geliştirme, uygulama, izleme ve değerlendirme süreçlerindeki deneyimlerinin ve süreçte karşılaştıkları güçlüklerle ilişkin çözüm önerilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada temel nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını İzmir ilindeki ilkokullarda görev yapan 12 sınıf öğretmeni ile 11 RPD öğretmeni oluşturmuştur. Katılımcıların BEP sürecinde yaşananlara ilişkin görüş ve önerileri, iki katılımcı gruba ikiye bölünmüş üzere toplam dört odak grup görüşmesi gerçekleştirilerek toplanmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler tümevarımsal içerik analizi ile analiz edilmiştir. Sınıf öğretmenleri ve RPD öğretmenlerinden elde edilen bulgulardan yedişer tema oluşturulmuş ve iki grup için oluşturulan temalar arasında yoğun örtüşmeler gözlemlenmiştir. İki grup katılımcıdan elde edilen bulgular; okul personelinin mesleki gelişim ve yaşam boyu öğrenme olanaklarından yararlanmasının, süreçte yer alan diğerleriyle etkili iletişim ve işbirliği kurmada duyarlı olmasının ve destek hizmetlerin süreçte yer alan tüm paydaşlara sunulmasının kaynaştırma/bütünleştirme ve BEP uygulamalarının nitelikli yürütülmesinde önemli bir rol oynayacağını ortaya koymuştur.

Pınar ŞAFAK ve *Hatice Cansu BİLGİÇ* tarafından kaleme alınan yedinci araştırma makalesi *“Çoklu Yetersizliği Olan Az Gören Çocuklara Doğrudan Öğretimle Sunulan Şematik Düzenleyicinin Bir Fen Konusunun Öğretimine Etkisi”* adını taşımaktadır. Araştırmada az gören ve orta düzeyde zihinsel yetersizlikten etkilenmiş üç öğrenciye, fen konularından biri olan ‘kurbağanın yaşam döngüsü’ konusunun öğretilmesinde doğrudan öğretim yöntemi ile sunulan şematik düzenleyicinin etkililiği, bireylerin konu hakkındaki öğrenmelerinin öğretim sona erdikten 7,14 ve 21 gün sonra da sürüp sürmediğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Ankara ilinde bulunan, görme engelliler okulu ve özel alt sınıfa devam eden ayrıca özel eğitim kurumunda da eğitim gören az gören ve orta düzeyde zihinsel yetersizliği bulunan biri yedek olmak üzere dört öğrenci katılmıştır. Araştırmada katılımcılar arası çoklu yoklama modeli kullanılmıştır. Araştırma verilerinin toplanabilmesi için, öğretmen ve aile görüşme formları, beceri kontrol listesi, ölçüt bağımlı ölçü araçları, uygulama güvenilirliği ve sosyal geçerlilik formları geliştirilmiş ve kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre; doğrudan öğretim yöntemi ile sunulan şematik düzenleyicinin ‘kurbağanın yaşam döngüsü’ konusunun öğretilmesinde etkili olduğu ve her üç katılımcının da öğretim sona erdikten 7, 14 ve 21 gün sonra öğrendikleri konunun tamamını bağımsız şekilde şema üzerinden gösterebildikleri belirlenmiştir.

Bu sayımızda yer alan son araştırma makalesi olan *“Destek Eğitim Odasında Görevlendirilen Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Bilgi Düzeyleri”* adlı çalışma *Halil TAŞ* tarafından yürütülmüştür. Araştırmada destek eğitim odasında görevlendirilen sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerini belirlemek ve bu bilgi düzeyinin cinsiyetlerine, mezun oldukları okul türüne, mesleki kıdemlerine ve sınıf yönetimi konusunda eğitim alıp almadıklarına göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amaçlanmıştır. Tarama modelinde desenlenen araştırmanın çalışma grubunu, 53 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Çalışma grubunun belirlenmesinde, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Nicel ve nitel araştırma tekniklerinin birlikte kullanıldığı bu araştırmada nicel veri toplama aracı olarak *“Sınıf Yönetimi Bilgi Düzeyi Ölçme Testi”* nitel veri toplama aracı olarak ise *“Görüşme Formu”* kullanılmıştır. Elde edilen nicel verilerin analizinde frekans, t-testi, tek yönlü varyans analizi ve Scheffe çoklu karşılaştırma testi, nitel verilerin analizinde ise betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçları, destek eğitim odasında görevlendirilen sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin düşük olduğunu, bilgi düzeylerinin mesleki kıdemlerine ve sınıf yönetimi konusunda eğitim almalarına göre farklılık gösterdiğini, mezun oldukları okul türüne ve cinsiyete göre ise farklılık göstermediğini ortaya koymuştur.

Zehra ATBAŞI tarafından kaleme alınan *“Okul Genelinde Olumlu Davranış Desteği ve İkincil Düzey Müdahalelere Bakış”* adlı çalışma bu sayımızda yayınlanan ilk derleme makalesidir. Öğrencilerin temel sosyal becerilerini geliştirmeye odaklanan Okul Genelinde Olumlu Davranışsal Destek (OGODD), problem davranışları belirleyerek uygun davranışları öğretmek için veriye dayalı bir sistem kullanmaktadır. OGODD ekip çalışmasına dayanan, anaokulundan, liseye kadar pek çok okul ve kademesinde uygulanan bir yapı özelliği taşımaktadır. Okuldaki bütün öğrencileri kapsayan OGODD, tüm öğrencilere ve okul personeline güvenli ve olumlu okul ortamı sunmaktadır. Sunulan destekler okul genelinde, sınıfta ve bireysel müdahaleler biçiminde yürütülmektedir. Her okulun kendine özgü kapsamlı bir sistem kurmasına olanak sağlayan OGODD, öğrencilere yönelik tüm desteği kanıta dayalı olarak sunan bir sistem yaklaşımıdır. OGODD çeşitli stratejiler yoluyla ulaşılan ana bileşenleri bulunan bir yaklaşım olmasına rağmen paket bir program değildir ve üç aşamalı piramit modeliyle açıklanmaktadır. Üç aşamalı bu modelde okuldaki tüm öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik uygulamalar bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı, OGODD modelinin çerçevesini, bu çerçevede sunulan ikincil düzey müdahaleleri ve ikincil düzey müdahalelerde, öğrencilerin ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılanmasını sağlamaya

yönelik yapılması gerekenleri tanımlamaktır. Ayrıca, okulların ikincil düzey müdahalelerini hem başlangıç hem de devam eden uygulanma sürecinde nasıl planladığını açıklayarak gelecekteki araştırma ve uygulamalara ışık tutmak amaçlanmıştır.

Bu sayımızda yer alan ikinci derleme çalışması *Mine KİZİR* tarafından kaleme alınan “*Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere İletişim Becerilerinin Öğretiminde Uzaktan Aile Eğitim Uygulamaları*” adlı çalışmadır. Çalışmada Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) olan çocuğa sahip ailelere, çocuklarına iletişim becerilerini kazandırmalarına yardımcı olacak uzaktan aile eğitim uygulamalarını içeren araştırmalara yönelik sistematik bir bilgi sunulması amaçlanmıştır. Bu amaçla, 2000-2018 yılları arasında yapılan uzaktan aile eğitim uygulamalarına ilişkin yürütülen araştırmalar alanyazın üzerinden taranmış ve ulaşılan dokuz çalışma “özetleyici derleme” türünde sunulmuştur. Ulaşılan araştırmalar; katılımcı özellikleri (yaş, cinsiyet, tanı), bağımlı-bağımsız değişken, araştırma modeli, kullanılan yazılım programı veya teknolojik araçlar, aile eğitim uygulama süreci, geçerlik-güvenirlik, izleme-genelleme, bulgular, etki büyüklüğü ve sonuçlarına ilişkin özellikler bakımından incelenmiştir. Sonuçlar, uygulanan programların hedeflenen beceriler üzerinde olumlu etkiye sahip olduğunu göstermiştir. Araştırmalarda sunulan bulgular ışığında, katılımcı ebeveynlerin hedeflenen öğretim yöntemini uygulama becerisini kazandıkları görülmüştür. Katılımcı çocukların ise büyük oranda hedeflenen iletişim becerilerini sergileyebildikleri belirlenmiştir. Araştırmalarda uygulanan programların sosyal geçerliklerinin de yüksek olduğu bulunmuştur.

Sevgili okurlarımız, Dergimizin zamanında çıkması ve niteliğinin artırılması için yoğun çaba harcayan Editörler Kurulunda yer alan çalışma arkadaşlarıma sizlerin huzurunda bir kez daha teşekkür ediyorum. Siz değerli okurlarımıza, yazarlarımıza ve hakemlerimize destekleriniz ve katkılarınız için tekrar teşekkür ediyorum ve süreçteki desteklerinizi ve katkılarınızı sürdürmenizi rica ederek saygılarımı sunuyorum. 2021 yılının Haziran ayında yayınlanacak olan ikinci sayımızda tekrar buluşmayı diliyorum...

Doç. Dr. Hatice BAKKALOĞLU